

## Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2022 30  
collegevergadering d.d. 15 maart 2022  
programma Centrumstad Venlo  
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 1742031  
team RGWLEV  
steller C.A. Nordhausen  
doorkiesnummer +31 634129257  
e-mail c.nordhausen@venlo.nl  
datum 15 maart 2022  
bijlage(n)  
datum verzonden

**16 MAART 2022**

### Onderwerp

Ontwikkelingen Missiemuseum

### Kennisnemen van

Door middel van deze Raadsinformatiebrief informeren wij u over het exploitatieonderzoek naar het Missiemuseum dat op korte termijn wordt uitgevoerd en over de huurlasten voor het museum in 2022.

### Aanleiding

Naar aanleiding van de begrotingsbehandeling 2022 (d.d. 5 november 2021) heeft uw Raad (eenmalig) financiële middelen vrijgemaakt voor het Missiemuseum. Daarnaast is door middel van het amendement 'programmabegroting' (aangenomen d.d. 5 november 2021) aanvullend een (eenmalig) bedrag beschikbaar gesteld, bedoeld voor de dekking van het resterende exploitatietekort in 2022. Dit resterende exploitatietekort komt voort uit de huurlasten waarmee het Missiemuseum per 1 januari 2022 mee te maken krijgt.

Een groot deel van de extra (eenmalige) financiële middelen zijn inmiddels aan het museum beschikt. Een klein deel hiervan wordt ingezet om een exploitatieonderzoek naar het Missiemuseum uit te voeren. Op 15 maart 2022 hebben wij hiervoor opdracht verstrekt aan een extern bureau. Daarnaast is inmiddels ook bekend wat de huurlasten voor 2022 zijn.

### Kernboodschap

#### 1. Achtergrond en aanleiding

Begin 2020 heeft het bestuur van het Missiemuseum aan de gemeente laten weten dat de toekomstbestendigheid van het museum onder druk staat. Door middel van Raadsinformatiebrief nummer 2020-71 hebben wij u destijds geïnformeerd over de situatie bij het Missiemuseum. Daarbij hebben wij aangegeven dat we ons maximaal inzetten om een toekomstperspectief samen met het Missiemuseum verder uit te werken, binnen de context van Steyl, de cultuurvisie, het toeristisch beleid en het nieuwe subsidiestelsel. Het Missiemuseum is één van de betrokken partijen in het proces rondom de doorontwikkeling van Steyl.

### *1.1 Over het Missiemuseum*

Het Missiemuseum is een natuurhistorisch en volkenkundig museum, met een voor Nederlandse begrippen unieke collectie (van wetenschappelijke waarde), historie en locatie. Het Missiemuseum heeft een grote intrinsieke waarde en draagt bij aan het culturele en toeristische vermogen van Venlo. Na publicaties in de media over de financiële situatie bij het Missiemuseum heeft in 2020 ook de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zich bij de gemeente gemeld en aangegeven het Missiemuseum vanuit cultuurhistorisch perspectief van groot nationaal belang te vinden.

### *1.2 Verzelfstandiging van het Missiemuseum in 2015*

Het museum is tot 2015 onderdeel geweest van de congregatie St. Michaël. In 2015 is het museum verzelfstandigd en is Stichting Missiemuseum Steyl opgericht. De aanleiding voor de oprichting van de stichting is het criterium van de museumvereniging om een onafhankelijke eigenaar te hebben om aan te kunnen sluiten bij deze brancheorganisatie. Daarnaast gaf de congregatie aan het museum niet langer te kunnen exploiteren. Het Missiemuseum heeft de ambitie om het museum duurzaam te exploiteren door de komende jaren meer publiek te trekken, in te zetten op nieuwe doelgroepen en educatie en een professionaliseringsslag te maken. De museumvereniging ondersteunt bij het interesseren van een divers en groot publiek voor museale collectie. Omdat het Missiemuseum een particuliere collectie heeft, zijn bruikleenovereenkomsten afgesloten. Naast het aantrekken van meer (divers) publiek zijn investeringen nodig op het gebied van beheer en onderhoud van de collectie en huisvesting.

### *1.3 Eenmalige financiële middelen ontoereikend*

Bij de begrotingsbehandeling voor de jaren 2021 (d.d. 12 november 2020) en 2022 (d.d. 5 november 2021) zijn door uw Raad extra (eenmalige) financiële middelen vrijgemaakt om het Missiemuseum te ondersteunen. Ook heeft het Missiemuseum het afgelopen jaar zelf aanvullende (eenmalige) middelen geworven voor noodzakelijke investeringen en projecten. Op basis van de huidige situatie blijkt echter dat de verstrekte (eenmalige) middelen ontoereikend zijn om het museum per 2022 duurzaam te exploiteren. Nader onderzoek is nodig om te komen tot een structurele oplossing.

## **2. Gemeentelijk beleid**

De doorontwikkeling van kloosterdorp Steyl, waar het Missiemuseum gehuisvest is, is een belangrijk thema binnen het gemeentelijk beleid. Zo wordt o.a. in de strategische visie 2040 (vastgesteld in 2021), de cultuurvisie (vastgesteld in 2020), de erfgoednota (vastgesteld in 2017) en in de toeristische visie (vastgesteld in 2009), Kloosterdorp Steyl als parel en speerpunt. In de cultuurvisie wordt expliciet ook het Missiemuseum genoemd.

### *2.1 Cultuurvisie / subsidierelatie Missiemuseum*

De cultuurvisie legt nadruk op nieuwe vormen van samenwerking en het leggen van verbindingen tussen culturele instellingen en activiteiten om meerwaarde te creëren binnen het cultureel vermogen van Venlo.

In speerpunt 3 Steyl / Arcen staat als beleidsvoornemen opgenomen: *“Onderzoek naar (het verbeteren van) verbinding en samenwerking binnen Steyl tussen o.a.*

*Missiemuseum, de kloosters, Wereldpaviljoen, Schutterijmuseum, Botanische tuin, Jochumhof, Ketelhuis en de diverse cultuurmakers (amateur en professioneel) met oog voor zowel culturele als toeristische meerwaarde voor Klooster- en Museumdorp Steyl.”* En *“Onderzoeken of en hoe Tiendschuur en eventueel De Doolhof in Tegelen, Bel Arte in Belfeld, daar ook bij aan kunnen haken”.*

Het Missiemuseum is in de cultuurvisie aangemerkt als een ‘semi-structurele voorziening’ en heeft op dit moment een structurele subsidierelatie met de gemeente Venlo (jaarlijks +/- € 13.000,-). We streven ernaar om de culturele voorzieningen die zijn opgenomen onder de categorie ‘semi-structurele voorzieningen’ de komende periode onder te brengen in een categorie waar ze op de juiste plek zijn en volwaardig aandacht krijgen.

## 2.2 Relatie Missiemuseum met proces ‘Doorontwikkeling Steyl’

Het museum is in 2021 betrokken bij proces ‘Doorontwikkeling Steyl’ (Rib 2021-48) en levert een actieve bijdrage hieraan. Ook in de gesprekken met het Missiemuseum over een duurzaam toekomstperspectief wordt voortdurend de relatie gelegd met de totale doorontwikkeling van Steyl.

## 3. Huisvesting van het Missiemuseum

Het Missiemuseum is gehuisvest in één van de gebouwen die Stichting Kloosterdorp Steyl in langdurige erfpacht heeft van de congregatie. Bij de verzelfstandiging van het museum is de afspraak gemaakt dat het Missiemuseum tot 31 december 2021 is vrijgesteld van huur.

Door middel van het amendement ‘programmabegroting’ (aangenomen d.d. 5 november 2021) is aanvullend een (eenmalig) bedrag beschikbaar gesteld van maximaal € 42.000,-, bedoeld voor de dekking van het resterende exploitatietekort in 2022. Het Missiemuseum heeft onlangs overeenstemming bereikt met de verhuurder over het huurcontract van 1 januari 2022 t/m 31 december 2022. Daarbij zijn o.a. afspraken gemaakt over de huurlasten in 2022. Deze bedragen € 29.500,- en zijn daarmee lager dan verwacht

(€ 50.000,-). Het Missiemuseum heeft ons op 9 februari 2022 verzocht om een subsidie van € 29.500,-. Op 15 maart 2022 hebben wij, in navolging van het amendement, een eenmalige subsidie van € 29.500,- verleend aan het Missiemuseum, bedoeld voor de dekking van het exploitatietekort in 2022.

## 4. Exploitatieonderzoek

In 2020 en 2021 hebben wij diverse gesprekken gevoerd met het Missiemuseum over wat er nodig is om te komen tot een duurzame exploitatie. Hoewel dit heeft geleid tot een eerste beeld, bestaat bij ons de behoefte aan een totaal beeld waarbij ook aanhaking met het gemeentelijk beleid in kaart wordt gebracht.

#### *4.1 Doelstelling exploitatieonderzoek*

Inzicht verkrijgen in wat er nodig is om te komen tot een duurzame exploitatie van het Missiemuseum en hoe zich dit verhoudt tot de toeristisch/economische, culturele en cultuurhistorische (meer)waarde van het Missiemuseum en de beleidsdoelen van de gemeente Venlo.

#### *4.2 Inhoud exploitatieonderzoek*

Het exploitatieonderzoek moet inzicht verschaffen in:

- De toeristisch/economische, culturele en cultuurhistorische (meer)waarde van het Missiemuseum op zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk niveau en de kansen en risico's daarbij in relatie tot actuele trends en ontwikkelingen;
- In hoeverre (de huidige activiteiten van) het museum aansluiten bij de gemeentelijke beleidsdoelen en de kansen en uitdagingen daarbij;
- Wat er nodig is om te komen tot een duurzame exploitatie, waarbij in elk geval wordt ingezoomd op de aspecten organisatie en bestuur, inkomsten, beheer & onderhoud van de collectie, noodzakelijke en wenselijke investeringen, vaste lasten, personeel en vrijwilligers;
- Wat reële huurlasten zijn voor het museum in relatie tot soortgelijke organisaties en uitgaande van de huidige situatie (aantal m<sup>2</sup>) én een toekomstige situatie (aantal m<sup>2</sup>) waarbij het museum invulling geeft aan haar eigen ambities en de ambities van de gemeente;
- Hoe samenwerking met derden (o.a. Tiendschuur) een toekomstbestendige exploitatie kan bevorderen en
- De positie van het Missiemuseum in relatie tot de doorontwikkeling van Kloosterdorp Steyl en de kansen en uitdagingen daarbij.

Het exploitatieonderzoek leidt vervolgens tot:

- Concrete (beleids)inhoudelijke en financiële aanbevelingen aan de gemeente Venlo om te komen tot een duurzame subsidierelatie en een optimale samenwerking met duidelijke afspraken wederzijds.

#### **Communicatie**

Het Missiemuseum is betrokken geweest bij het opstellen van de opdrachtomschrijving, kan zich vinden in de inhoud van het onderzoek en werkt hier graag aan mee.

Over de communicatie gedurende en na afloop van het onderzoek worden nog aanvullende afspraken gemaakt met het Missiemuseum. Ook alle partijen die betrokken zijn bij de doorontwikkeling van Steyl hebben wij op 21 oktober 2021 per brief geïnformeerd over de situatie bij het Missiemuseum en de rol van de gemeente hierbij.

**Vervolgprocedure raad**

De uitkomsten van dit onderzoek worden aan het begin van de zomer 2022 verwacht. In aanloop naar de begrotingsbehandeling 2023 wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van dit exploitatieonderzoek, al dan niet in de vorm van begrotingsvoorstellen.

Burgemeester en wethouders van Venlo  
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten